

รายงานการประเมินความเสี่ยงการทุจริต และ
ประพฤติมิชอบ ประจำปีพ.ศ. 2566

โรงเรียนสันป่าตอง (สุวรรณราชภูริวิทยาการ)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4

คำนำ

โรงเรียนสันป่าตอง (สุวรรณราษฎร์วิทยาคาร) ดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน โดยวิเคราะห์เหตุการณ์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อกำหนดมาตรการ สำคัญเร่งด่วนเชิงรุก ในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ การบริหารงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และแก้ไขปัญหาการกระทำผิดของเจ้าหน้าที่รัฐที่เป็นปัญหาสำคัญ และเพื่อแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ข้าราชการครูและบุคลากรโรงเรียนสันป่าตอง (สุวรรณราษฎร์วิทยาคาร) จึงร่วมกันต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบและสามารถสนองนโยบาย รัฐบาลในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ โรงเรียนสันป่าตอง (สุวรรณราษฎร์วิทยาคาร) หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานการประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยงของการดำเนินงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประจำปี พ.ศ. 2566 ฉบับนี้ จะเป็นข้อมูล พื้นฐานในการวางแผนให้ข้าราชการครูและบุคลากรโรงเรียนสันป่าตอง (สุวรรณราษฎร์วิทยาคาร) ตระหนักและยึดเป็นแนวปฏิบัติ ในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

โรงเรียนสันป่าตอง (สุวรรณราษฎร์วิทยาคาร)

บทนำ

โรงเรียนสันป่าตอง (สุวรรณราชสุราษฎร์วิทยา) มีมาตรการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ จึงสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านทุจริตและประพฤติมิชอบ จะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรในโรงเรียน ด้วยการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาในองค์กรนับเป็น หลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มี การทุจริตและประพฤติมิชอบ หรือในกรณีพบ การทุจริตที่ไม่คาดคิด หากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็น ความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มี การนำเครื่องมือ ประเมินความเสี่ยงมาใช้ เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารจัดการ และ ควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่ อาจ เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

ประเภทความเสี่ยง แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk: S) หมายถึง ความเสี่ยงเกี่ยวกับการบรรลุเป้าหมายและ พันธกิจในภาพรวมที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์และเหตุการณ์ภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อกลยุทธ์ที่ กำหนด ไว้ และการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ไม่เหมาะสม รวมถึงความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบาย เป้าหมายกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กร ภาวะการแข่งขัน ทรัพยากรและสภาพแวดล้อม อันส่งผลกระทบต่อ วัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย ขององค์กร

2. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk: O) เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพ ประสิทธิผล หรือ ผลการปฏิบัติงาน โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยงเนื่องจากกระบวนการภายในขององค์กร/ กระบวนการ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรมที่ใช้/บุคลากร/ความเพียงพอของข้อมูล ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ในการดำเนินงาน

3. ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk: F) เป็นความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณและ การเงิน เช่น การบริหารการเงินที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และไม่ทันต่อสถานการณ์ หรือ เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เช่น การประมาณการงบประมาณไม่เพียงพอ และไม่ สอดคล้อง กับขั้นตอนการดำเนินการ เป็นต้น เนื่องจากขาดการจัดหาข้อมูล การวิเคราะห์ การวางแผน การ ควบคุม และ การจัดทำรายงานเพื่อนำมาใช้ในการบริหารงบประมาณ และการเงินดังกล่าว

4. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk: C) เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ตามกฎระเบียบต่าง ๆ โดยความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเป็นความเสี่ยง เนื่องจากความไม่ชัดเจน ความไม่ทันสมัยหรือ ความไม่ครอบคลุมของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ รวมถึงการทำนิติกรรมสัญญา การร่างสัญญาที่ไม่ครอบคลุมการดำเนินงาน

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวะการณ์หรือข้อเท็จจริงที่บุคคล ไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัท หรือผู้บริหารซึ่งมีอำนาจหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ ที่บุคคลนั้น รับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัดอยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึง ผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ในรูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกเข้าไปดำรงตำแหน่งในองค์กร 1 ต่าง ๆ ทั้งในหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และบริษัทจำกัดหรือการที่บุคคลผู้มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจให้ ญาติพี่น้องหรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสียได้รับสัมปทานหรือผลประโยชน์จากทางราชการโดยมิชอบ ส่งผลให้ บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากยึดประโยชน์ส่วนตนเป็นหลัก ผลเสียจึงเกิดขึ้นกับประเทศชาติ การกระทำแบบนี้เป็นการกระทำที่ผิดทางจริยธรรมและจรรยาบรรณ

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เพื่อให้โรงเรียนมีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจ ก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพ

กรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

กรอบภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี 4 กระบวนการ ดังนี้

1. Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาแล้ว สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
2. Detective : เผื่อระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง เพื่อให้ตรวจพบตั้งแต่เริ่มแรก และ มีกระบวนการยับยั้งระดับความเสี่ยง
3. Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่ พฤติกรรม ที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Know Factor) ต้อง หลีกเลี่ยงด้วยการ ปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อปิดช่องว่างให้เกิดการทุจริต
4. Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันไว้ล่วงหน้า ในประเด็นที่ไม่ปรากฏมาก่อน เป็นการประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknow Factor)

ความหมาย

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต สามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ความเสี่ยงการทุจริตเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
2. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
3. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร

ภาครัฐ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

วิธีการวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตและประพฤติมิชอบ

การวิเคราะห์เริ่มจากการระบุความเสี่ยงจากกระบวนการปฏิบัติงาน อธิบายรูปแบบพฤติการณ์ เหตุการณ์ ความเสี่ยงต่อการทุจริต การวิเคราะห์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ กับระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังและ การกำหนดมาตรการ/แนวทางในการป้องกันความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต

1) การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ประเภทความเสี่ยงการทุจริต ประกอบด้วย

Know Factor (เกิดขึ้นแล้ว)	ความเสี่ยง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อนคาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำตามที่เคยมีประวัติอยู่แล้ว
Unknow Factor (ยังไม่เกิดขึ้น)	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น

โรงเรียนประเมินความเสี่ยงทุจริตด้าน

- 1. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ
- 2. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- 3. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการ

ทรัพยากร ภาครัฐ

ชื่อกระบวนการ “การใช้วัสดุอุปกรณ์ของทางราชการไปใช้ในประโยชน์ส่วนตัว”

ตารางที่ 1 แสดงระบุความเสี่ยงการทุจริต

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		เคยเกิดขึ้นแล้ว	ยังไม่เคยเกิดขึ้น
1	การใช้วัสดุอุปกรณ์ของทางราชการไปใช้ในประโยชน์ส่วนตัว		✓

2) การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

ความหมายของสถานะความเสี่ยง มีรายละเอียดดังนี้

1. สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
2. สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติและควบคุมดูแลได้
3. สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายฝ่ายภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามฝ่ายงานตามหน้าที่ปกติ
4. สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรภายนอก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนและกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอ

ตารางที่ 2 แสดงสถานะความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
1	การใช้วัสดุอุปกรณ์ของทางราชการไปใช้ในประโยชน์ส่วนตัว		✓		

3) เมทริกส์ระดับความเสี่ยง

(1) ระดับความจำเป็นในการเฝ้าระวัง มีแนวทางการพิจารณาดังนี้

- กิจกรรม/ขั้นตอนหลักที่สำคัญ (MUST) หมายถึง มีความจำเป็นสูงมากในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต และต้องทำการป้องกัน (ไม่ดำเนินการไม่ได้) ค่าที่อยู่ในระดับ 3 หรือ 2

- กิจกรรม/ขั้นตอนรองของกระบวนการ (SHOULD) หมายถึง มีความจำเป็นไม่สูงต่อการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าที่อยู่ในระดับ 1

(2) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางการพิจารณาดังนี้

- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ค่าอยู่ที่ 2 หรือ 3

- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม ค่าอยู่ที่ 2 หรือ 3

- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการกลุ่มเป้าหมาย ค่าอยู่ที่ 2 หรือ 3
- กิจกรรม/ขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น มีผลกระทบต่อกระบวนการภายในหรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ ค่าอยู่ที่ 1 หรือ 2

ตารางที่ 3 แสดงโอกาสความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องเฝ้าระวัง 2 มิติ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง	ระดับความรุนแรงผลกระทบ	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
1	การใช้วัสดุอุปกรณ์ของทางราชการไปใช้ในประโยชน์ส่วนตัว	1	4	4

ตารางที่ 3.1 แสดงระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	กิจกรรมหรือขั้นตอนหลัก (MUST)	กิจกรรม/ขั้นตอนรอง (SHOULD)
1	การใช้วัสดุอุปกรณ์ของทางราชการไปใช้ในประโยชน์ส่วนตัว	1	

ตารางที่ 3.2 แสดงระดับความรุนแรงของผลกระทบ

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	1	2	3
1	การใช้วัสดุอุปกรณ์ของทางราชการไปใช้ในประโยชน์ส่วนตัว			✓

4) การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ระดับการควบคุมความเสี่ยง แบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ระดับดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ องค์กรไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

ระดับพอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังดำเนินการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการองค์กร แต่ยอมรับได้

ระดับอ่อน : จัดการไม่ได้หรือเพียงบางส่วน เกิดจากรายจ่ายเพิ่ม มีผลกระทบต่อผู้ให้บริการและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ ตารางที่ 4 แสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ตารางที่ 4 แสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงต่อการทุจริต		
			ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
1	การใช้วัสดุอุปกรณ์ของทางราชการไปใช้ในประโยชน์ส่วนตัว			✓	

5) แบบบริหารความเสี่ยงการทุจริตของโรงเรียนสันป่าตอง (สุวรรณราษฎร์วิทยาคาร) ประจำปีพ.ศ. 2566

ความเสี่ยงด้าน	กระบวนการ/งาน	รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวกับการใช้วัสดุอุปกรณ์ของทางราชการไปใช้ในประโยชน์ส่วนตัว	การใช้วัสดุอุปกรณ์ของทางราชการไปใช้ในประโยชน์ส่วนตัว	การใช้วัสดุอุปกรณ์ของทางราชการไปใช้ในประโยชน์ส่วนตัว	1) ควบคุม กำกับ ดูแลให้ เจ้าหน้าที่และบุคลากร ปฏิบัติตามมติ คณะกรรมการบริหาร โรงเรียนสันป่าตอง (สุวรรณราษฎร์วิทยาคาร) โดยเคร่งครัดในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ของทางราชการ เพื่อให้ผลประโยชน์หรือเอื้อประโยชน์ใด ๆ ต่อการ เป็นความผิดวินัยร้ายแรง 2) จัดทำทะเบียน ควบคุม วัสดุอุปกรณ์ของทางราชการ กำกับ ดูแลให้ เจ้าหน้าที่และบุคลากร ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	ม.ค.- ธ.ค. 66	ฝ่ายงานงบประมาณและแผน